

nař. ze dne 28. listopadu 1919, čís. 644 sb. z. a n.). Že při široké zákonité definici »předmětů potřeby« (§ 1 zák. ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.), čítati k nim sluší i stříbrnou litinu, zvláště dokud nebyla snad na předmět čistě luxusní zpracována, ani rozsudek první stolice neběře v pochybnost.

Čís. 696.

Svádění nebo vybízení ku školní stávce spadá po případě pod skutkovou podstatu §u 305 tr. zák.

(Rozh. ze dne 16. ledna 1922, Kr II 329/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského soudu v Opavě ze dne 30. března 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 305 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Po hmotněprávní stránce dovozuje stížnost dle čís. 9 lit. a) §u 281 tr. ř., že se jednalo o provedení z taktických důvodů nastalého usnesení spolčených německých stran, aby protest všeho německého obyvatelstva proti opatřením ministerstva vyučování, německých zájmů školních se dotýkajícím, zejména proti zrušení četných německých škol a školních tříd, byl projeven tím, že děti v určitý den, totiž 8. října 1920 do škol se nedostaví; vybízel-li, podněcoval-li a sváděl-li stěžovatel k tomuto konkrétnímu ojedinelému jednání v určitý den, zodpovídá dle obsahu zmateční stížnosti za spoluvinu na tomto činu, tedy dle náhledu nalézacího soudu na přestupku §u 11 cís. patentu ze dne 20. dubna 1854; činnost stěžovatelova nezakládá — směřujíc pouze ke způsobení konkrétního určitého trestného činu — skutkové podstaty §u 305 tr. zák., která předpokládá všeobecné, theoretické, abstraktní vybízení k nemravným anebo protizákonným činům. Avšak stížnost nedbá při těchto vývodech — ač jí jest vycházeti z celkového skutkového děje, nalézacím soudem zjištěného, tedy i z toho, co vše zjistil soud o významu a smyslu řeči stěžovatelovy a úmyslu jeho — zjištění nalézacího soudu, že si obžalovaný byl vědom toho, že — zasazuje-li se jako místní jednatel strany ve veřejné schůzi o školní stávku — viklá právním vědomím posluchačů, které jim pravilo, že jest jejich zákonnou povinností, by posílali děti do školy, že obžalovaný vybízel, podněcoval a sváděl ke školní stávce, by toto způsobil a by přiměl posluchače k tomu, by změnili své právní přesvědčení. Tímto zjištěným — byť z konkrétního podnětu vyšlým, tož přece k všeobecným účinkům směřujícím — otrásáním mravních a právních názorů většího množství lidí opodstatněno jest ono všeobecné, theoretické, abstraktní pobízení k nemravnému a protizákonnému jednání, ono schvalování protizákonných anebo nemravných činů, kterému čelí ustanovení § 305 tr. zák.; nelze proto spatřovati právní omyl v tom, shledal-li nalézací soud v činnosti stěžovatelově skutkovou podstatu přečinu dle § 305 tr. zák. Ježto vina stěžovatelova nespočívá ve svádění nebo vybízení ke školní stávce,

nýbrž v tom, že zviklal právní názory posluchačů o povinnosti, přiměti děti k návštěvě školy, může býti ponechána stranou otázka, je-li i za nynějších poměrů politická demonstrace činem zákony zapověděným, či — jak stížnost dovozuje — činem dovoleným.

Čís. 697.

Pouhé předstírání převažku nespadá pod skutkovou podstatu zločinu podvodu dle § 199 lit. c) tr. zák.

(Rozh. ze dne 17. ledna 1922, Kr I 1301/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl v neveřejném zasedání zmateční stížnosti obžalovaného do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Chebu ze dne 30. září 1921, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu dle §§ 197, 199 lit. c) tr. zák., napadený rozsudek zrušil a vrátil věc soudu první stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Soud nalézací uznal obžalovaného vinným zločinem podvodu dle §§ 197, 199 lit. c) tr. zák., zjistiť, že obžalovaný ve své veřejné živnosti dne 11. července 1921 upravil váhu tak, že miska pro zboží byla těžší než miska pro závaží, a že tak učinil v úmyslu, by svým odběratelům větší váhu zboží, než skutečně mělo — tedy převažek — předstíral a je takto poškodil. Zmateční stížnosti, opřené o zmatek dle § 281 čís. 9 a) tr. ř. a tvrdící, že takový úmysl ke skutkové podstatě zločinu podvodu dle §§ 197, 199 lit. c) tr. zák. nestačí, nelze odepřítí oprávněnosti. Odběratel kupuje v obchodě zboží v určité váze za určitý peníz, má právo a nárok jen na tuto určitou váhu (§ 1053 obč. zák.), na t. zv. převažek vzhledem k neurčitosti tohoto plnění nároku, pokud se týče práva nemá (§ 869 obč. zák.). Následkem soutěže mezi živnostníky a obchodníky vyvinul se zvyk kupující lákati lepší váhou, t. zv. převažkem, aťsi již skutečně dávaným nebo jen předstíraným. Vzhledem ke shora uvedenému však kupující nemůže, když se mu převažek pouze předstírá, na majetku neb pravech býti poškozen a zkrácen, jen když obdrží váhu neb míru žádanou a skutečně placenou. Právo na převažek neexistuje a proto při pouhém předstírání převažku nelze mluvit o podvodném úmyslu, o úmyslu někomu škodu způsobiti, nýbrž nejvýše možno tu mluvit o nercebním a neslušném jednání prodávajícího a o nekalé soutěži, která posud v našem státě trestnou není. Podvodný, ke skutkové podstatě zločinu podvodu dle §§ 197, 199 lit. c) tr. zák. potřebný úmysl musí směřovati k tomu, odběrateli, pokud se týče kupujícímu dáti zboží v menší váze, než jakou požaduje a skutečně platí. Tu je pak kupující skutečně na majetku poškozován. Tohoto zlého úmyslu, ke skutkové podstatě zločinu podvodu dle §§ 197, 199 lit. c) tr. zák. nutného, však nalézací soud vůbec nezjišťoval a též nezjistil.